

[Kim Behnke]

Klaus, der har udtalt det så klart og præcist, at den socialdemokratiske velfærdsmodel – eller som man kalder det ude i den store verden: »den tredje vej« – er den korteste vej til den tredje verden. Vi kan ikke sige det ret meget bedre og tydeligere.

Hvad angår amtskommunernes bevillinger, må jeg gøre hr. Klaus Hækkerup opmærksom på, at Fremskridtspartiet også har amtsrådsmedlemmer. Vi kender også budgetterne ude omkring i amtskommunerne. Vi ved godt, hvad der svines med af penge til kulturprojekter og alt muligt tant og fjas. Hvis man virkelig ønskede at allokere bevillingerne hen til sundhedsområdet, til sygehusene, er der masser af millioner at tage af. Men de skal jo bruges til alverdens tant og fjas ude i amtskommunerne. Og ærlig talt: Hvordan må den skatteborger reagere, der hele sit liv har betalt for at kunne komme på sygehuset, den dag han skulle blive syg, men så får at vide, at der desværre er en venteliste, men at han i stedet kan tage til festival nede i byen og se på mavedansere fra Sydafrika. Det er en kold karklud i hovedet på borgerne, og det er den kolde karklud, vi prøvede at få fjernet med dette forslag og dermed give borgerne en mulighed for at stemme med fødderne ved at gå andre steder hen i den offentlige sektor, hvis en enkelt amtskommune ikke er i stand til at opfylde de krav og de forpligtelser, man som borger må kunne forvente opfyldt af den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det udvalg, der den 7. februar 1992 blev nedsat til behandling af forslag vedrørende borgernes rettigheder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 258:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Tilslutningsvilkår for decentrale kraftvarmeværker).

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 1/4 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Aftalen mellem Socialdemokratiet og regeringen om bedre vilkår for tilslutning af decentrale kraftvarmeværker samt CO₂-lovens 10 øre ekstra pr. kWh for el produceret på vedvarende energi og naturgas vil virke som en saltvandsindsprøjtning på de decentrale kraftvarmeværker.

Det foreliggende lovforslag betyder, at elværkerne skal betale nødvendige ledningsforstærkninger for at modtage el fra de decentrale værker – en udgift, som disse værker hidtil har skullet afholde selv.

I praksis har det betydet, at flere decentrale kraftvarmeværker ikke har set dagens lys. F.eks. skrinlagde Flauenskjold Varmeværk i Vendsyssel sine kraftvarmeplaner, da det blev mødt af krav om at betale 1,3 mio. kr. plus moms for at få forstærket det modtagende ledningsnet på en 6,1 km lang strækning. En ekstraudgift på 900.000 kr. til samme formål har også spændt ben for oprettelse af et decentralt kraftvarmeværk i Hvalpsund i Vesthimmerland.

En lang række lignende decentrale kraftvarmeprojekter landet over får via det foreliggende lovforslag og CO₂-pengene det økonomiske fundament i orden.

Hertil kommer, at der én gang for alle skæres igennem på dette område. Herved undgås et stridspunkt, som har forårsaget i snesevis af møder og ørkesløse diskussioner landet over mellem elselskaberne og de decentrale værker, og som altså har lagt hindringer i vejen for en i øvrigt fornuftig decentral udbygning.

Socialdemokratiet forudsætter, at merudgifter ved tilslutning til et højere spændingsniveau end 10–20 kV-nettet afholdes af elforsyningsselskaberne. Altså fordelene udgifterne også i forbindelse med de højere spændingsniveauer efter de samme principper, som skal

[Martin Glørup]

være gældende for tilslutning til 10–20 kV-nettet.

Den decentrale udbygning er god, fordi energien udnyttes til produktion af el og varme samtidig, og det foreliggende lovforslag er en god opfølgning af 9. marts-aftalen om decentral udbygning og af »Energi 2000« om den bedste og dermed den mest miljørigtige udnyttelse af energiresourcerne.

Derfor kan Socialdemokratiet med de anførte bemærkninger tilslutte sig lovforslaget.

Per Tærshøj (KF):

Efter at have hørt den socialdemokratiske ordførers glimrende tale, som jeg næsten kunne have holdt, bortset fra at mit indhold vel havde været knap så godt som hr. Martin Glørup, vil jeg nøjes med at sige, at Det Konservative Folkeparti helt og fuldt kan tilslutte sig det foreliggende lovforslag fra energiministeren.

Peter Hansen-Nord (V):

Venstre kan ligeledes tilslutte sig lovforslag nr. L 258. Vi opfatter det som en gennemførelse af 9. marts-aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet og som en naturlig forlængelse af en lovgivning, vi arbejder med, nemlig lovforslag nr. L 235 om tilslutningsvilkår for vindmøller. Det lovforslag, vi behandler i dag, er det samme, men bare vedrørende decentrale kraftvarmeværker. Det er således den sidste brik i arbejdet med at få ensartede tilslutningsvilkår for elproducerende enheder.

Der vil hermed blive skabt fuldstændig klarhed og forståelige regler for, hvem der skal betale hvad, når vindmøller eller som i dag decentrale kraftvarmeværker skal tilsluttes det overordnede elforsyningsnet. Hermed bliver det overordnede elforsyningsnet ikke alene et distributionsnet, men også et effektivt opsamlingsnet for forskellige elproducerende enheder.

Det hilser vi som sagt med tilfredshed i Venstre.

Venstre har ligeledes fulgt de eksisterende forsøg mellem Elsam og Elkraft på at etablere en økonomisk udligningsordning for de forskellige økonomiske belastninger, vindmøller og decentrale kraftvarmeværker kan afstedkomme i forskellige dele af landet. Vi har tillid til, at man selv finder en fornuftig løsning på

dette problem, uden at energiministeren behøver at gøre brug af de ifølge aftalen givne beføjelser til at lovgive på området.

I relation til denne lovgivning skal grundlaget for udligningen alene være de omkostninger, som henhører under udgiften til netforstærkning, der i visse områder kan blive en anselig merudgift, hvorimod det for vindmøllers vedkommende er den totale økonomiske belastning for de pågældende kraftværksområder, der danner grundlag for udligningen.

Til slut hilser vi med tilfredshed i Venstre, at man ikke har sat nogen megawattgrænse på for disse kraftværkstyper, idet sådanne grænser sjældent er effektmæssigt optimale og dermed oftest uøkonomiske.

Holger K. Nielsen (SF):

Da vores ordfører i denne sag, hr. Riishøj, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på SF's vegne gøre et par bemærkninger.

Det foreliggende lovforslag er jo en udløber af den store kraftværksaftale mellem Socialdemokratiet og regeringen, som vi vendte os meget voldsomt imod. Det betyder dog ikke, at vi ikke vil forholde os sagligt til det, der foreligger her, og jeg kan sige, at vi som udgangspunkt er positive over for lovforslaget.

Der er nogle spørgsmål af mere teknisk karakter, vi gerne vil have opklaret under udvalgsarbejdet, men som sagt er vores udgangspunkt, at vi forholder os positivt til det foreliggende lovforslag.

Kim Behnke (FP):

Under den foregående debat udtalte den socialdemokratiske ordfører, hr. Klaus Hækkerup, at han ikke mente, der havde været ført socialdemokratisk politik i Danmark siden 1982. Allerede på dette punkt på dagsordenen har vi dokumentation for, at min påstand er korrekt, nemlig at vi inden for en lang række områder fortsætter ud ad planøkonomiens planløse vej, som det er tilfældet her.

Da man startede debatten om decentrale kraftvarmeværker, var der ikke grænser for alle de velsignelser, der var ved dem – det var den måde, hele det danske samfund skulle forsynes på.

Men så kommer problemerne: De kan ikke klare sig, de kan ikke betale de faktiske omkostninger. Og hvad bliver resultatet? Så må

[Kim Behnke]

elværkerne med de store, seriøse, solide enheder træde til og betale merudgiften, præcis på samme måde som vi for en 10 dage siden havde det med vindmøllerne. De kan heller ikke klare sig; altså skal de have særlige vilkår.

Fremskridtspartiets og min holdning til dette forslag er fuldstændig parallel med den holdning, vi havde til vindmøllerne og deres tilslutning. Vi holder med forbrugerne, og det er i forbrugernes interesse at få en elregning, der er så lille som muligt, og da dette forslags vedtagelse betyder, at elregningen bliver større, er konsekvensen ganske enkelt, at vi stemmer nej til dette forslag.

Det er jo ganske underligt, at blot fordi man ikke vil lytte til de saglige argumenter, der bliver fremført, når man igangsætter nogle aktiviteter, så bliver de sat i værk, og siden skal vi rage kastanjerne ud med et forslag som dette her og med vindmølleforslaget for 10 dage siden.

Vi mener, at elværkerne skal have en langt større grad af frihed til selv at disponere, end de har i dag. Det er kendt, at vi mener det. Det betyder også, at man ikke skal bruge den slags – ja, ordet mafiametoder er nok lidt for stærkt, så det skal jeg ikke anvende – metoder, der består i at give elværkerne et tilbud, de ikke kan afslå, nemlig ved at true dem med, at enten indvilliger de i at indgå disse aftaler, eller også skal man nok klare det ad lovgivningens vej.

Den form for energipolitik bryder vi os ikke om. Vi mener, det er i alle landets borgeres interesse og i landets økonomiske interesse, at vi i stedet har en elværkssektor, der er så optimal, så billig og så velfungerende som muligt. Dette lovforslag er med til at ødelægge det billede. Derfor indstiller vi det som sagt til forkastelse.

Duetoft (CD):

Jeg kan sige, at vi vil behandle lovforslaget positivt i udvalget.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte lovforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan fortsætte de korte bemærkninger: Vi tilslutter os lovforslaget.

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

En lige så kort bemærkning: Tak!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Enerkipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 81:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om elforsyning.

Af Poul Nielson (S) og Duetoft (CD) m.fl. (Fremsat 26/3 92).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Dette beslutningsforslag fra Socialdemokratiet og CD har til formål at skabe en klar hjemmel til, at de danske elværker kan engagere sig i etablering og drift af kraftvarmeværker i udlandet, bl.a. i Østeuropa, herunder at der skal være en risiko- og garantiforpligtelse på op til en milliard kroner.

Regeringen er enig i, at de danske elværkers store knowhow med hensyn til kraftvarme, vedvarende energi, røgrenning m.v. med fordel vil kunne udnyttes i det gigantiske oprydningsarbejde, der foregår i Øst- og Centraleuropa efter kommunismens fallit. Det kan gøres på mange måder, det kan gøres ved at stille knowhow til rådighed, det kan gøres ved investeringer, og det kan gøres ved at sælge strøm, indtil man kommer op derved.

Men nogle af mulighederne foreligger allerede til en vis grad i dag. Et eksempel er Danish Power Consult, som er engageret i rådgivning og projektering i udlandet, og også i den gældende elforsyningslov er der allerede visse muligheder for, at elværkerne går ind i projek-